

DOM „VETERNIK“, Veternik, Kninska 157
Tel/fax:021/ 821-034; 821-270, 823-518; Tekući račun: 840-415661-80
Matični broj:08066159; Poreski ID broj:100734977; Šifra delatnosti:8720
Internet adresa: www.veternik.org.rs; E-mail adresa: veternikddo@minrzs.org.rs

Broj: 226/3
Datum:16.06.2014.

PRIM
SADR

16.06.2014

711 26 17159

REPUBLIKA SRBIJA
ZAŠTITNIK GRAĐANA

Jasna Janković

OBAVEŠTENJE O POSTUPANJU PO PREDLOŽENIM MERAMA

Zaštitnik građana u okviru svojih nadležnosti je sa svojim timom posetio Dom „Veternik“ i sklopu obavljanju poslova Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture uputio određene preporuke. Ovim putem vas obaveštavamo o koracima koje smo preduzeli, a koji su usmereni ka poboljšanju uslova života i rada korisnika u ustanovi .

Lekari, medicinske sestre i stručni radnici (defektolozi, psiholozi, socijalni radnici, i dr) ustanovi su uvođenjem licenciranja u sistem zdravstva i sistem socijalne zaštite u obavezi konstantnog stručnog usavršavanja. Nažalost u budžetu nisu izdvojena dovoljna sredstva za te namene niti su predviđene kao stavka u sredstvima ustanova pa su radnici u nastojanju da obezbede licence a time i održe svoje pravo na rad prisiljeni da se opredeljuju za akreditovane obuke, konferencije i edukacije koje možda i nisu najprimerenije potrebama njihovog posla nego za one koje imaju najpovoljniji odnos bodova i sredstava predviđenih za kotizaciju. Radnici koji rade na pružanju usluga održavanja i rehabilitacije prilikom zapošljavanja u ustanovi prolaze kroz edukaciju od strane neposrednog rukovodioca a također su planirane i održavaju se obuke tih radnika od strane stručnog osoblja ustanove.

Ustanova trenutno funkcioniše sa brojem radnika koji je uslovljen postojećim normativima. Vrsta usluga i broj potrebnog osoblja su direktno vezani za važeće regulative koje proističu iz kategorizacije korisnika i normativa koji predviđaju znatno manji broj defektologa i drugih stručnih radnika za osobe sa težim stepenom mentalne ometenosti. Uvođenje nove kategorizacije kroz reformu u sistemu socijalne zaštite koja eliminiše podelu po stepenu mentalne ometenosti i uvodi stepene podrške a uz to i nove standarde pruža mogućnost da se predvidi intenzivniji rad sa korisnicima sa složenim teškoćama. Ipak već u nacrtu novih standarda je evidentno da broj stručnog osoblja predviđenog za rad sa korisnicima podrazumeva samo jednu smenu tj da se nije razmišljalo o potrebi organizacije rada tokom celog dana. Znači da postoji opasnost da novi normativi predviđanjem jedne stručne osobe na određen broj korisnika u ustanovama a ne uzimajući u obzir potrebu celodnevne organizacije rada idu čak ka povećanja broja korisnika u

grupama a time se dodatno smanjuju mogućnosti intenzivnijeg rada sa korisnicima sa složenim teškoćama.

Za korisnike koji su zbog prirode svojih smetnji u razvoju smešteni u krevete i nalaze se na spratu (što mi smatramo velikim nedostatkom) je predviđeno premeštanje u drugi prostor u prizemlju. Ovaj premeštaj će omogućiti izlaske u spoljno dvorište korisnicima i učiniti efikasnijim fizioterapeutske tretmane koji su inače intenzivirani i podrazumevaju postupanje u skladu sa planom tretmana koji je sačinjen za svakog korisnika. Od vremena posete ustanova je konačno rešila dugogodišnju potrebu za lekarom specijalistom - fizijatrom koji je sada neposredni rukovodilac fizioterapeutskog kabineta i vodi kompletan program fizikalne rehabilitacije korisnika. Obzirom na to da premeštanje podrazumeva pomeranje drugih korisnika i adaptaciju drugih prostora u planiranju investicionih ulaganja za 2014 godinu ovi radovi su dobili status prioriteta, urađen je projekt radova i obezbeđena su sredstva neophodna za izvođenje radova. Trenutno je u fazi pokretanje tendera za odabir izvođača radova koji bi trebali da omoguće planirani premeštaj.

U ustanovi korisnici nemaju radno angažovanje koje podrazumeva normiranu proizvodnju određenog artikla koja bi služila u svrhu sticanja dobiti od korisničkog rada već su radionice koncipirane kao prostori za radno stručno osposobljavanje istih. Ustanova stoga nema u okviru budžeta predviđene plate za korisnike ali iz sredstava koja je dosada dobijala zahvaljujući saradnji sa javnim tužilaštvom (koje je omogućilo da se deo novčanih kazni za određene prekršaje uplaćuje na račun ustanove) obezbeđuje nagradna sredstva za korisnike koji se ističu u svojim radionicama.

Radi bezbednosti života i zdravlja korisnika ustanova je u obavezi da korisnicima koji nemaju adekvatnu vremensku i prostornu orijentaciju obezbedi siguran prostor a samo smeštanje u ustanovu nije nikad bilo sudska mera niti je kao takvo zamišljeno. Sudska mera svakako nije moguća za osobu koja nije u mogućnost i da vodi računa o svojim postupcima i za njih se određuje staratelj koji odlučuje o najadekvatnijem tretmanu i smeštaju za svog štićenika.

U samoj razradi protokola rada sa korisnicima koji su pod pojačanim nadzorom se pošlo od ideje da ta mera ne služi kao vaspitna već se primenjuje samo u cilju zaštite samog korisnika i drugih osoba u njegovom neposrednom okruženju. Rad na unapređenju uslova u prostorijama za pojačan nadzor trenutno podrazumeva popravljavanje oštećenih zidnih površina, krećenje i adaptaciju vrata radi efikasnijeg provođenja kontinuiranog nadzora.

Ustanova je namenjena smeštaju dece omladine i odraslih osoba sa smetnjama u razvoju a izuzetno velik problem u organizaciji rada i iznalaženju adekvatnog rešenja predstavljaju korisnici kod kojih je dominantan problem u funkcionisanju psihijatrijske prirode. Korisnici sa ovom problematikom i inače predstavljaju nerešeno pitanje u sistemu socijalne zaštite zato što ne postoje specijalizovane ustanove adekvatno opremljene uslovima i kadrovima za njihov smeštaj i rehabilitaciju. Kada kod takvih korisnika dođe do pogoršanja koje se manifestuje izraženim ugrožavanjem lične bezbednosti i bezbednosti drugih osoba u neposrednom okruženju vrlo često su centri za socijalni rad u situaciji da kao jedino preostalo rešenje pokušaju smeštaj u ustanove za lica sa smetnjama u razvoju. Obzirom da su te ustanove jedan od izlazaka iz krajnje kritične situacije kada korisnici životno ugrožavaju sebe i druge i kada svako drugo rešenje podrazumeva duži put neretko su korisnici da bi im se obezbedio legitimitet

smeštaja uslužno kategorisani kao mentalno ometene osobe pogodnog stepena. To je naravno rešavalo problem na kratko ali ustanova koja bi na taj način realizovala prijem se u narednom periodu susreća sa nemogućnošću da jasno definiše prave teškoće kod takvih korisnika zato što kod izvesnog broja psihijataru koji po ugovoru saraduju sa ustanovama kao stručni saradnici postoji stav da kod osoba koje imaju smetnje u mentalnom razvoju ne mogu da postoje psihijatrijske tegobe zbog neadekvatnih ili nedovoljno razvijenih receptora. Svaka osoba je individua za sebe ali specifične poteškoće u ostvarivanju socijalnih kontakata iz kojih prozilazi i česta potreba za povlačenjem u svoju sobu zbog prezasićenosti ili iziritiranost grupom kod nekolicine korisnika dovodi ustanovu u težak položaj zbog nemogućnosti da im u punoj meri i na pravi način obezbedi adekvatan tretman i uslove. Upravo to su osobe za koje smo na svim instancama tražili premeštaj u adekvatniju ustanovu koja će u potpunosti moći da odgovori njihovim potrebama.

Fiksacija korisnika je kroz pravilnike definisana isključivo kao medicinska mera i ne sprovodi se kao vaspitna mera.

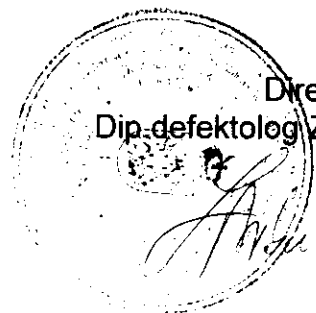
Broj lekara kao i drugog medicinskog osoblja u Domu je u skladu sa trenutno važećom sistematizacijom i normativima i svako odstupanje od postojećeg stanja bez obzira na iz raznih razloga veće realne potrebe podrazumeva kršenje jasno definisane zakonske regulative. Stomatološka ordinacija u ustanovi realizuje jednostavnije intervencije kod svih korisnika kod kojih je moguće postići potreban nivo saradnje. Deo korisnika je u ustanovu došao sa već lošim stanjem zuba a deo je tokom boravka zbog nesaradnje propustio mogućnost otklanjanja bolesti zuba u početnoj fazi. Za sve korisnike koji nisu spremni na saradnju dodatnu teškoću predstavljaju jasno definisana pravila u javnim zdravstvenim ustanovama koja za operativni zahvat na zubima uz uvođenje u opštu anesteziju podrazumevaju intervenciju na barem šest zuba uz podrazumevanu listu čekanja što naravno utiče na duži period bez adekvatnog tretmana. Pitanje seksualnih odnosa između korisnika podrazumeva praćenje od strane vaspitača i drugih stručnih saradnika kroz komunikaciju koju ostvaruju sa korisnicima ali naravno bez izražene statistike obzirom da bi ona podrazumevala i grubo zadiranje u intimu korisnika.

U ustanovi postoji stručni tim koji čine koordinator stručnog rada, rukovodioc sektora za rehabilitaciju, rukovodioc sektora zdravstva nege i higijene, glavna medicinska sestra ustanove, dva socijalna radnika, pravnik i psiholog uz druge stručne radnike koji se po potrebi uključuju. Tim je zadužen za donošenje odluka vezanih za sve segmente vezane za organizaciju rada sa korisnicima počev od izrade i realizacije individualnih planova tretmana koji obuhvataju socijalni, vaspitno obrazovni i zdravstveni status korisnika sa predviđenim planom aktivnosti po oblastima koji se rade uz participaciju korisnika.

Ustava je upoznata sa pravima njenih korisnika na lečenje van Doma u ustanovama zdravstvene zaštite i mogućnostima zaštite njihovih prava u slučaju da dođe do nekih namernih ili nenamernih propusta ali do sada nismo imali potrebu da poduzimamo takve korake.

Prilikom prijema u ustanovu korisnici, staratelji i članovi porodica su od strane komisije za prijem i otpust ili od strane drugih stručnih lica ustanove upoznati sa svim pravima kao i sa kućnim redom ustanove a imaju i mogućnost da pre odluke o prijemu obave razgovor sa radnicima i obiđu ustanovu. U Domu funkcioniše Aktiv roditelja u kom roditelji dece iz svakog paviljona imaju svog predstavnika a na svakom paviljonu se održavaju roditeljski sastanci gde svako

može pismenim ili usmenim putem da iznese svoje primedbe ili predloge. Roditeljski sastanci i formiranje aktiva su i proistekli iz želje da se unapredi funkcionisanje ustanove i zajedničkim snagama oplemeni život svih korisnika. Značaj Aktiva roditelja je naglašen i činjenicom da je predsednik aktiva član Upravnog odbora ustanove. U ustanovi postoji i Savet korisnika koji je koncipiran na istom principu pošto svaka kućna zajednica i paviljon imaju svog predstavnika a sve primedbe i sugestije sa sastanaka se prosleđuju stručnom timu ustanove. Funkcionisanje Aktiva roditelja je regulisano Poslovnikom o radu Aktiva a rad Saveta korisnika Pravilnikom o radu sa korisnicima. Svako od članova porodice, staratelja ili drugih direktno zainteresiranih strana ima mogućnost dostavljanja primedbi pismenim putem koje se zavode u službeni registar a kopije primedbi se osim u glavnoj arhivi čuvaju i u posebnom registru kod socijalnih radnika.

Direktor
Dip.defektolog Zoran Arbutina

Z. Arbutina